

برفاستگاه زمین سافتی ماسه سنگ های قاعده ی سازند میلادبرش تپیکدره عجب شیر: بدر نظر گرفتن تاثیر فرآیند های دیاژنی بر ترکیب ماسه سنگ ها

سمیه خداوردی زاده *، عادل نجف زاده

دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تبریز، گروه زمین شناسی، تبریز، ایران

عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تبریز، گروه زمین شناسی، تبریز، ایران

E-mail:skhodai@yahoo.com*, najafzadeh.adel@yahoo.com

چکیده:

در این مطالعه ماسه سنگ های قاعده سازند میلا با ستبرای ۵۳ متر، برای بررسی دیاژنز و حذف اثرات آن بر روی ترکیب ماسه سنگ ها و همچنین تعیین سنگ مادر و برخاستگاه زمین ساختی مورد مطالعه قرار گرفته است. در این مطالعه، ۴۱ مقطع نازک و تجزیه مدال ۱۶ نمونه ماسه سنگ انجام شده است، مطالعات پتروگرافی نشان می دهد ترکیب سنگ شناسی این ماسه سنگ ها کوارتز آرنایت و ساب لیتارنایت می باشد که همه ی نمونه های مورد مطالعه غنی از سیلیس و فقیر از فلدسپات می باشد و فرآیند های فشردگی فیزیکی، پوشش های هماتی پیرامون دانه های کوارتز (مرحله ائوژنز)، فشردگی شیمیایی، سیمان سیلیسی، سیمان دولومیتی (مرحله مزوژنز) ماسه سنگ های این واحد سنگی را تحت تاثیر قرار داده است. نتایج حاصل از نقطه شماری (point-counting)، برخاستگاه زمین ساختی این رسوبات سیلیسی - کلاستیک را کراتون داخلی همراه با چرخه های مجدد حمل، مشخص می کند. آنالیز مدال این نمونه ها، سنگ مادر این ماسه سنگ ها را از نوع سنگهای دگرگونی دما بالا و پایین، سنگ های رسوبی چرخه مجدد و سنگ های آذرین مشخص می کند که در زمان رسوبگذاری شرایط آب و هوایی مرطوب بر آنها حاکم بوده است.

واژه های کلیدی: دیاژنز، برخاستگاه زمین ساختی، سنگ مادر، آب و هوا، ماسه سنگ قاعده سازند میلا

مقدمه:

در سال های اخیر تلاش بسیار زیادی شده است تا ترکیب آواری های یک ماسه سنگ را با وضعیت تکتونیکی منطقه منشا آن مرتبط سازند (برای مثال دیکینسون، ۱۹۸۵، دیکینسون و سوزاک، ۱۹۷۹، دیکینسون و والونی، ۱۹۸۰، یرینو و می نارد، ۱۹۸۴). براساس مطالعات (welteje&Eynatten, 2004) برخاستگاه به معنای سرچشمه گرفتن و منشا است. آنان این اصطلاح را در برگیرنده همه عوامل مرتبط با تولید رسوب می دانند که در این میان ترکیب سنگ مادر، فیزیوگرافی و آب و هوای منطقه منشا اهمیت خاصی دارد. امروزه مطالعات برخاستگاهی به روش های مختلفی از جمله پتروگرافی و ژئوشیمی انجام می گیرد. از روش های پتروگرافی می توان به بررسی فابریک کوارتزها (Basu, 1985)، شناسایی قطعات سنگی (Morton, 1985) اشاره نمود. موقعیت تکتونیک حوضه رسوبی و منطقه منشأ عامل اصلی در کنترل ترکیب رسوبات آواری محسوب می شود (Dickinson, 1985) بنابراین استفاده از دیاگرام های تفکیک کننده براساس نسبت اجزای اصلی ماسه